

Sundbyberg 2013-07-04

Er referens: S2013/4687/FST
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fst@regeringskansliet.se

Handikappförbundens yttrande om en samlad organisation på det funktionshinderspolitiska området, Ds2013:40

Handikappförbunden är en samarbetsorganisation för 38 funktionshinderförbund som tillsammans representerar ca 400 000 människor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Handikappförbunden tillstyrker att Hjälpmedelsinstitutet slås ihop med Handisam under förutsättning att kompetens om hjälpmedel och resurser för att utveckla funktionshinderspolitiken säkerställs.

Flera myndigheter har tydligt signalerat att det funktionshinderspolitiska arbetet går långsamt. Barn, unga och vuxna med funktionsnedsättningar har sämre levnadsförhållanden än genomsnittet för hela befolkningen. Det krävs stora satsningar från regeringen för att funktionshinderspolitiken ska resultera i att Sverige kan leva upp till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Handikappförbunden välkomnar intentionen i förslaget att utöka verksamheten och effektivisera arbetet för ett tillgängligt samhälle. Men vi befarar att förslaget i praktiken kommer att innebära en besparing istället för en förstärkning. Risken är stor att uppgifter som har sorterat under Hjälpmedelsinstitutet försvinner helt utan att någon tar ansvar för eller finansierar dem. Vi saknar också skarpare verktyg i arbetet för att förverkliga ett tillgängligt, universellt utformat samhälle som omfattar alla behov både i den fysiska miljön och när det gäller information och kommunikation.

Synpunkter på förslagen

4.2 En myndighet för delaktighet

Enligt förslaget ska HI upplösas och Handisam få utökad verksamhet som rör tvärssektoriella perspektivet och att stimulera kunskapsbildningen inom området tillgänglighet, funktionsnedsättning och miljö.

Handikappförbunden avstyrker ett namnbyte till Myndigheten för delaktighet. Att Handisam får ett utökat uppdrag motiverar inte i sig ett

namnbyte. Namnet Handisam har etablerats sedan 2006. Det finns ingen anledning att byta ut det i detta skede.

Handikappförbunden har inget emot att Hjälpmedelsinstitutet ingår i myndigheten Handisam, men vi betonar att det saknas underlag i promemorian kring vilka av Hjälpmedelsinstitutets uppgifter som ska överföras till myndigheten och hur den fortsatta processen ska ske.

4.3 Ansvarsområden och uppgifter för myndigheten

Handikappförbunden välkomnar ökade ambitioner som rör tillgänglighet. Myndigheten behöver verktyg för att driva på arbetet och förutsättningar för den utökade verksamheten.

När det gäller lagstiftning för ökad tillgänglighet saknas till exempel en diskrimineringslag som omfattar bristande tillgänglighet. Regeringen bör se över förordningen 2001:526 och överväga vitesföreläggande.

Fokus på kunskapsbildning

För att myndigheten ska kunna genomföra uppgiften att stimulera och utveckla kunskapsbildningen bör regeringen säkerställa funktionshindersonsorganisationernas roll som kunskapsförmedlare. Ett tydligare forsknings- och utvecklingsuppdrag krävs för att kunna sprida kunskap. Det gäller samhällsorienterad forskning såväl som kunskap som rör hjälpmedel och teknikutveckling för många olika behov. Handikappförbunden har arbetat i flera projekt med underlag för att säkerställa medverkan från funktionshindersonsorganisationer i forskning som kan bidra till utvecklingen av FoU-uppdraget. Standardisering av krav som ska användas i upphandling är ett annat viktigt verktyg som bidrar till ökad kunskap, där såväl myndigheter som leverantörer och funktionshindersonsorganisationer behövs och kan mötas i kravställning. Vi vill också betona vikten av att myndigheten arbetar med ett brett uppdrag som omfattar alla människor med nedsatt funktionsförmåga oavsett kön, etnisk bakgrund, ålder eller sexuell läggning.

Uppgifter som rör hjälpmedel

Handikappförbunden vill lyfta fram några verksamheter som behöver finnas kvar i statlig regi när det gäller hjälpmedel:

- Hjälpmedelsinstitutets normerande roll när det gäller forskningsprocessen. Om den rollen försvinner kommer skillnaden i regelverket mellan kommuner och landsting öka.
- Hjälpmedelscenter Väst som utbildar professionen i hantering av olika slags lyftanordningar. I verksamheten ingår även brukarstöd som behöver finansieras med statliga medel.
- Hjälpmedelsinstitutets bibliotek måste överföras till myndigheten. Vi föreslår också att det digitaliseras och görs tillgängligt med stöd av den nya ePUB3 standarden så att det blir ett föredöme och modell för övriga myndigheter samtidigt som det bidrar till kunskapsbyggande.

Handikappförbunden vill se tydliga skrivningar i regleringsbrevet för myndigheten som beskriver uppgifterna som rör hjälpmedel för att inte riskera ytterligare försämringar på området. Vi anser också att det behövs en genomgripande genomlysning av hela hjälpmedelsområdet som även rör arbetshjälpmedel.

4.4 Ledningsform

Myndigheten bör ha en styrelse med representanter för funktionshindersorganisationer för att säkerställa kunskapsinhämtande och samverkan. Hjälpmedelsinstitutet har haft en styrelse med representation från rörelsen vilket också är helt i linje med artikel 4.3 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

4.5 Myndighetens finansiering

Handikappförbunden anser att regeringen ska säkerställa en finansiering som motsvarar den ambitionsnivå som redovisas i promemorian. Det handlar om att säkerställa finansiering av det utökade uppdraget och att insatserna inom hjälpmedelsområdet inte minskar.

5.1 Konsekvensanalys

Handikappförbunden avstyrker besparingskraven. Vi har under 4.3 lyft exempel på verksamheter som bör ligga under statligt ansvar och få en säker finansiering. I konsekvensanalysen räknas Hjälpmedelscenter Väst, databasen Hinfo och upphandling av ledarhundar upp som exempel på verksamheter som skulle ligga utanför det statliga ansvaret. Finansiering av även dessa verksamheter måste säkerställas.

6 Plan för genomförande

Handikappförbunden har inga synpunkter på planen för genomförande förutom att vi anser att myndigheten bör behålla namnet Handisam istället för att byta namn.

Vänliga hälsningar

Ingrid Burman
Ordförande
Handikappförbunden